

ФОРМИ І МЕТОДИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Функціонування та розвиток підприємницької діяльності залежить як і від внутрішніх, так і від зовнішніх чинників впливу. Наразі, підприємці зіткнулись з наслідками пандемії коронавірусу, а з 24 лютого 2022 року через вторгнення росії мають здійснювати свою діяльність в екстремальних умовах.

Через ракетні авіаудари та бойові дії на територіях України багато підприємств зазнали руйнувань або зупинили свою діяльність. Станом на вересень 2022 року нараховується 422 промислових підприємства, які було зруйновано чи пошкоджено. Блокування логістики постачання чи збуту унеможливає забезпечення подальшої роботи підприємства. Окрім цього, зменшується споживчий попит, що пов'язано зі зменшенням доходів населення, збільшення кількості безробітних та схильності населення до економії, а також зменшення чисельності населення через масову евакуацію.

Витрати підприємств зростають, що зумовлено подорожчанням товарів та послуг. Станом на вересень 2022 року інфляція порівняно з початком року становить 21,8%, а в наступному році, за прогнозами Міністерства Фінансів, інфляція становитиме 28%. Зростання вартості на паливо, що зумовлено подорожчанням енергоносіїв на зовнішньому ринку, змушує виробників змінювати ціну на товари та послуги.

Намагання ворога знищити енергетичну та транспортну інфраструктуру створює нові виклики для бізнесу. Зокрема, маємо проблеми з логістикою та нерівномірний розподіл пропозиції. Дефіцит електроенергії та, як наслідок, планові та аварійні відключення впливають на ритмічність роботи підприємств, що зменшує прогнозований прибуток. Зараз майже для всього потрібна електроенергія, тому при її відсутності, та сама сфера послуг втрачає потенційних клієнтів.

Попри все, держава намагається зменшити тягар для підприємницького сектору. Були запроваджені урядові програми та ініціативи з підтримки бізнесу, такі як: компенсація за працевлаштування ВПО, тимчасове переміщення підприємців з постраждалих під час війни регіонів, єдина платформа цифрової взаємодії для допомоги релокації бізнесу. Також урядом був запущений проект під назвою «єРобота». Це змога отримати на розвиток бізнесу грантову підтримку від держави, тобто можливість для відкриття нового бізнесу чи розширення вже існуючого.

Певно, найбільш важлива підтримка зі сторони держави – зменшення податкового тягара. На час воєнного стану для підприємців першої та другої групи було скасоване обов'язкове стягнення єдиного податку, ЄСВ за себе і за мобілізованих до ЗСУ співробітників. При чому таке послаблення не призвело до негативної тенденції надходження коштів до бюджету, а навпаки. Адже, за даними ДПС України, надходження ЄСВ за період січня-травня 2022 становили на 14,4% більше за минулорічні надходження цього ж періоду.

Водночас спостерігаємо збільшення кількості відкритих закладів та їх оборотів. Особливо це стосується закладів громадського споживання, як приклад, поступове відкриття ресторанів McDonald's. Ще одним прикладом економічної активності є діяльність Укрзалізниці, а саме здійснення регулярних рейсів та продаж квитків.

Не зважаючи на значні втрати від війни, а саме: розрив виробничих зв'язків між регіонами, знищення інфраструктури, збільшення безробіття, зменшення купівельної спроможності та інше, український бізнес готовий продовжувати діяльність та допомагати країні. За даними Європейської Бізнес Асоціації на жовтень місяць, вже 83% опитаних компаній готові відбудувувати Україну після війни. І бачимо тенденцію до зростання, адже тільки в квітні цей показник був меншим і становив 67%.